

Stamboksregler för Svensk Fjällras

1. Organisation

1.1 Beslut och överklagande

1.1.1 Beslut om stambokföring och registrering

Beslut om stambokföring och registrering fattas av fälthuvudman. Beslutet lämnas skriftligt i form av stamboks- eller härstamningsbevis och/eller införande av uppgiften i kokontrollens databas.

1.0.2 Överklagande

Beslut om stambokföring och registrering som fattas av fälthuvudman kan överklagas till Svensk Mjölks styrelse. Innan beslut fattas av Svensk Mjölks styrelse bereds ärendet i Nötkontrollnämnden.

Om styrelsens beslut går emot den klagande kan beslutet överklagas till Statens jordbruksverk. I ett sådant beslut skall styrelsen vid delgivningen informera om

- Att beslutet kan överklagas om klaganden anser att ärendet inte handlagts i enlighet med gällande föreskrifter eller plan och riktlinjer
- Att överklagande skall ske till Statens jordbruksverk i enlighet med 7 § förordningen (1985:343) om kontroll av husdjur m.m.
- Vad en klagande har att iaktta, enligt 2 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter, för att ett överklagande skall kunna tas upp till prövning.

1.2 Förvaltningslagens tillämplighet

Svensk Mjölk förbinder sig att i frågor som rör registrering av härstamning, avkastning avelsvärdering och stambokföring av nötkreatur tillämpa förvaltningslagen (1986:223) i frågor om parts rätt att få del av uppgifter, om jäv samt motivering av underrättelser om och överklagande av beslut.

1.3 Fälthuvudman, registrator

Avelsföreningen för Svensk Fjällras är fälthuvudman i enlighet med punkt 2.2.3 i Svensk Mjölks plan och riktlinjer. Fälthuvudmannens styrelse utser en registrator.

2. Ickediskriminering och offentlighet

Grundprincipen vid tillämpning av dessa regler skall alltid vara principen om ickediskriminering av djurägare, uppfödare eller föreningsmedlemmar. Uppgifter om registrering, stambokföring och avelsvärdering och moment som ingår i dessa är offentliga. Personuppgifter hanteras enligt personuppgiftslagen (1998:204).

3. Rasbeskrivning och godkända utländska stamböcker

Rasen Svensk Fjällras, omfattar djur som införts i föreningen Svensk Fjällrasavels stamböcker samt djur som i kokontrollens datasystem anges vara av Fjällras (2001-07-01). Vid denna tidpunkt införs i stamboken även djur vars härstamning inte kan verifieras i officiell kontroll, men vilka Statens jordbruksverk beslutat ska anges med raskod för Svensk Fjällras. Fjällrasen omfattas även av den norska STN-rasen samt den nordfinska PSK-rasen.

3.1 Rasens kännetecken

Fjällkon är av utpräglad mjölktyp med en kroppsvikt på cirka 400 kg. Starka ben med torra ledgångar och hårda klövar ger förutsättningar för god rörlighet och god fodersökningsförmåga. Båda könen är hornlösa. Grundfärgen är normalt vit med svarta eller röda tecken. Enfärgade svarta, röda eller vita djur kan förekomma. Rasen kännetecknas av en god förmåga att omsätta grovfoder, en god fodersökningsförmåga, vilket är en nödvändighet vid extensiv mjölkproduktion, t.ex. fäbodrift, frihet från ärftliga sjukdomar, en god hållbarhet, starka ben och klövar, tydliga brunstsymtom och god fertilitet.

4. Rasens avelsmål, avelsmetodik och antal avelsdjur

4.1 Avelsmål

De exteriöra egenskaperna liksom juvrets form och ansättning ska förbättras ytterligare. Stor hänsyn ska tas till de för djurägaren ekonomiskt viktiga egenskaperna för främst en god avkastningsförmåga och hållbarhet samt ett gott lynne. Fjällkons förmåga att producera mjölk från en förädlings synpunkt särskilt eftertraktad proteinsammansättning ska bevaras och utvecklas

Fjällkon

4.2 Avelsmetodik

Genom utnyttjande av äldre, fjällrastjurars sperma, som finns lagrad sedan mer än 30 år tillbaka, ska nya tjurar tas fram. Dessa ska representera härstamningar som ej använts i avelsarbetet under en lång tid. Med hjälp av dessa tjurar och deras söner efter de bästa av de framtida fjällkorna ska fjällrasens genetiska variation återskapas, vilket är en förutsättning för att rasen ska bevaras och ytterligare utvecklas.

4.3 Antal djur

Rasen bestod år 2000 av cirka 2000 djur.

5. Identitet

5.1 Identifieringsmetod

Identifiering, märkning och registrering av djur ska ske enligt de regler som finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:190) om märkning och registrering av djur samt kompletterande regler fastställda av Svensk Mjolk för härstamningsregistrering och faders/moderskapsbestämning.

5.2 Identitetshandling

Identitetshandling är lika med härstamningsbevis, stambokscertifikat och/eller exportcertifikat.

På identitetshandlingen anges:

- ☐ Stambokens namn (ras)
- ☐ Införingsnummer i stamboken (ej för djur införda i huvudavdelningen)
- ☐ Datum för utfärdande
- ☐ Identifieringsmetod: plastöronbrickor enligt Statens jordbruksverks föreskrifter
- ☐ Födelseidentitet
- ☐ Eventuellt utländskt registreringsnummer
- ☐ Födelsedatum och födelseår
- ☐ Ras
- ☐ Kön
- ☐ Eventuella viktiga kännetecken, t.ex. färgtecken, kullighet
- ☐ Födelsebesättningens identitet
- ☐ Ägarens namn och adress
- ☐ Faderns härstamning i minst två generationer
- ☐ Moderns härstamning i minst två generationer
- ☐ Resultat från avelsvärdering på berörda individer

Identitetshandlingen ska i samband med export (exportcertifikat) vara undertecknad av Svensk Mjolk och när det gäller stambokscertifikat av registrator

6. Härstamningskrav m.m. för införande i huvudavdelningen i stambok för Svensk Fjällras

Stamboksreglerna för huvudavdelningen i stamboken uppfyller kraven i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:83) om nötkreatur som används för avel, vilka i sin tur bygger på EG:s direktiv 87/328/EEG rörande stambokföring av renrasiga djur. Samtliga djur som uppfyller kraven för respektive avdelning i stamboken ska införas i stamboken om djurägaren så önskar.

6.1 Huvudavdelningen i stamboken för Svensk Fjällras omfattar djur som i kokontrollbokföringen utmärks vara av Fjällras enligt följande krav.

6.2 I kokontrollens datasystem sker automatiskt införande av djur i huvudavdelningen i stamboken vilka uppfyller nedanstående krav på rasrenhet.

6.3 Såsom grund för införande av djur i huvudavdelningen i stamboken godtas endast uppgifter från kokontrollens datasystem, Fjällrasföreningens stamböcker eller godkänd utländsk stambok.

6.4 För att få införas i huvudavdelningen i stamboken ska djuret vara fött i kontrollerad besättning med härstamningen verifierad i enlighet med reglerna för officiell kontroll.

6.5 Hondjur får införas i huvudavdelningen i stamboken om föräldrar, morföräldrar och farföräldrar är införda i huvudavdelningen i stamboken. Importerade hondjur får införas i huvudavdelningen i stamboken om föräldrar, morföräldrar och farföräldrar är införda i godkänd utländsk stambok.

6.6 Handjur får införas i huvudavdelningen i stamboken om föräldrar, morföräldrar och farföräldrar är införda i huvudavdelningen i stamboken eller godkänd utländsk stambok. Samma regler gäller för importerad sperma.

6.7 Avelstjurars härstamning ska vara verifierad genom DNA-typning eller annan av Statens jordbruksverk godkänd metod.

6.8 I ett tillägg till huvudavdelningen i stamboken får hondjur införas som inte uppfyller kraven i punkt 6.5. Förutsättningarna för detta är att:

- a) Djuret uppfyller kraven i punkt 6.4
- b) Djuret bedöms motsvara rasens standard

6.9 Hondjur, vars mor och momor är införda i tillägget i punkt 6.8 och vars far, farfar och morfar är införda i huvudavdelningen i stamboken kan införas i huvudavdelningen i stamboken.

7. Avdelningen riksstambok för Svensk Fjällras

Djur som uppfyller kraven för införande i huvudavdelningen i stamboken kan införas i avdelningen riksstambok för Svensk Fjällras om de uppfyller nedanstående krav.

7.1 Avdelningen riksstambok för Svensk Fjällras utgöres av samlingen av stamboksprotokoll avseende djur, för vilka stamboksbevis blivit utfärdade och djurägaren erlagt fastställd stamboksavgift.

7.2 Ägare av djur, för vilka stambokscertifikat utfärdats, ska till fälthuvudmannen erlægga fastställd stamboksavgift. Djur ska anses vara infört i Avdelningen Riksstambok då fälthuvudmannen utfärdat stambokscertifikat och djurägaren erlagt fastställd avgift.

7.3 Besiktning av djur för införande i stamboken ska verkställas av utav fälthuvudmannen och Svensk Mjolk godkänd besiktningsman.

7.4 Den som önskar få djur infört i avdelningen riksstambok ska anmäla detta till fälthuvudmannen samt bereda godkänd besiktningsman möjlighet att företa besiktning av djuret.

7.5 I avdelningen riksstambok kan införas djur som uppfyller av Svensk Mjolk fastställda rasvisa resultat beträffande exteriör och avkastning.

7.6 Ägaren till djur, infört i stamboken, ansvarar för riktigheten av de av honom inlämnade uppgifterna. Föreligger ofullständiga eller mot varandra stridande uppgifter om till

stambokföring anmält djur kan fälthuvudmannen i varje enskilt fall besluta om djurets stambokföring.

7.7 Finner fälthuvudmannen att djur blivit mot ovanstående bestämmelser infört i avdelningen riksstambok eller felaktig uppgift om djuret inkommit, ankommer det på fälthuvudmannen att efter eget prövande besluta om sådan stambokföring ska upphävas eller om ändring i stamboken ska göras.

7.8 Vid införande i avdelningen riksstambok av djur, vilka fötts före den dag dessa regler trätt i kraft, ska i stället för vad i punkt 7.5 förskrivs tillämpas de bestämmelser, vilka gällde vid tiden för djurets födelse för införande av djur i Svensk Fjällrasavel.

7.9 Fälthuvudmannen kan under förutsättning att åtgärden skäligen kan anses främja aveln besluta att djur kan införas i avdelningen riksstambok även om villkoren i de av Svensk Mjolk fastställda rasvisa kraven inte uppfylls. Vid intagandet av djur enligt 7.9 ska särskilt avseende fästas vid den avkomma djuret i förekommande fall lämnat.

8. Avgifter

Fälthuvudmannens styrelse beslutar om avgifter för införande av djur i avdelningen riksstambok. Avgifterna för införande i stambok och framtagning av härstamningsbevis, får ej överskrida den faktiska hanteringskostnaden.

Dessa regler är fastställda av Svensk Mjolk den 16 december 2002

Dessa regler är godkända av Statens jordbruksverk den 29 januari 2003

Fjällkon

Rasvisa krav för införande av djur av rasen Svensk Fjällras avdelningen riksstambok

1. I avdelningen riksstambok kan införas ko som uppfyller följande villkor:

- a) Grundfärgen är normalt vit med svarta eller röda tecken enligt en färgskala $v^9 - v^1$ där v^9 betecknar ett nästan helt vitt djur. Enfärgade vita, röda eller svarta djur kan förekomma.
- b) Kons yttre egenskaper ska vid besiktning befunnits sådana, att de ej kan anses negativt påverka kons användbarhet och avelsvärde. Särskild hänsyn ska tagas till juver, spen- och benegenskaper och lynne. Exteriörbeskrivning ska ske i enlighet med av Svensk Mjolk fastställt exteriörbedömningsprotokoll.
- c) Kon ska ha kalvat minst två gånger. Tidsintervallet mellan samtliga kalvningar får variera mellan 11- 15 månader. Vid rapporterad kastning kan högre medeltal accepteras.
- d) Kon ska vara kullig, lösa hornabbar är tillåtna men ska redovisas i stamboken. Fasta horn är inte tillåtna.
- e) Kons härstamning får innehålla högst 1/8 (12,5 %) av annan ras.
- f) De uppgifter om kalvningar, avkastning m.m., vilka ska ligga till grund för kons införande i avdelningen riksstambok ska vara framkomna i officiell kokontroll.
- g) Kon får, såvitt bekant, ej vara bärare av ärftliga defekter, letalanlag eller liknande.

2. I avdelningen riksstambok kan införas tjur, som ifråga om härstamning och beskaffenhet uppfyller följande villkor.

- a) Tjuren ska ha uppnått ett års ålder.
- b) Grundfärgen är normalt vit med svarta eller röda tecken enligt en färgskala $v^9 - v^1$ där v^9 betecknar ett nästan helt vitt djur. Enfärgade vita, röda eller svarta djur kan förekomma.
- c) Tjuren ska vara kullig. Lösa hornabbar och fasta horn är ej tillåtet.
- d) Tjurens härstamning får innehålla högst 1/16 (6,25 %) av annan ras.
- e) Tjuren får, såvitt bekant, ej vara bärare av ärftliga defekter, letalanlag eller liknande.
- f) Tjuren ska vid besiktning befunnits vara i förhållande till sin ålder normalt utvecklad och i övrigt vara fri från sådana exteriöra fel som negativt kan påverka avelsvärdet. Tjuren ska ha ett gott lynne.

Dessa regler är fastställda av Svensk Mjolk den 16 december 2002.

Kostudier i hagen hos Tea Sillman under årsstämman 2009. Foto: Kristina Torén